

Tobias Wirth (1680'erne - nov. 1728) og Cathrine Lyhre (død 1729)

Tobias Wirth *den ældre* var født i Brandenburg i Tyskland og kom til København som øltapper. Han blev også kaldt destillatør. Gift med Cathrine Lyhre.
5 x tipoldeforældre.

Fødsel, karriere, død

Tobias Wirth *den ældre* kom til København, hvor han d. 13. feb. 1704 fik borgerskab som øltapper. Han kaldes også destillatør, dvs. en fremstiller af brændevin. Han boede i hvert fald i 1704-1706 i Ulkegade i København. Senere boede han i Lille Færgestræde, og herfra blev han begravet på Nikolaj Kirkegård, dengang kaldet urtegård, i ugen fra 5. nov. 1728.

I 1721 møder man Tobias Wirth i en beretning om en apoteker Jacob Bartholomæus, der nogle år forinden havde forladt Christianshavns Apotek for at tage til Roskilde. Nu ansøgte Tobias Wirth om at overtage det ledige apotek på Christianshavn, hvilket fik Bartholomæus til at skynde sig at ansøge om sit gamle apotek på ny. Bartholomæus løb af med sejren, og Tobias Wirth fik ikke apoteket.

Apotek fra midten af 1700tallet, Den Gamle By i Århus.

Det kan måske undre i nutiden, at en øltapper og destillatør ville have et apotek - men på de tider var der almindeligvis en skænkestue - et værtshus - i direkte tilslutning til apotekerne, der fremstillede brændevin til at kurere fx maveonder med. Man kunne bl.a. få en Hybenkradser, opkaldt efter den græske læge Hippokrates. Urter, sukker og krydderier havde man allerede på apoteket til at tage den grimme smag af de hjemmelavede medikamenter. Apoteket så det som en indtjeningschance at lave en nebengeschæft og havde både skænkestue og konfektsalg. Om Tobias Wirth nogensinde fik et andet apotek, må stå hen i det uvisse.

Ægteskab

Tobias Wirth blev før 1704 gift med Cathrine Lyhre (også skrevet *Lyre* eller *Lÿre*). I 1728 er hun opført som enke i Lille Færgestræde med en tjenestepige og et fattigt, forældreløst barn, hun havde taget til sig. Desuden havde hun en logerende: [sønnen Tobias Wirth](#), der læste til læge.

Børn af Tobias Wirth og Cathrine Lyhre

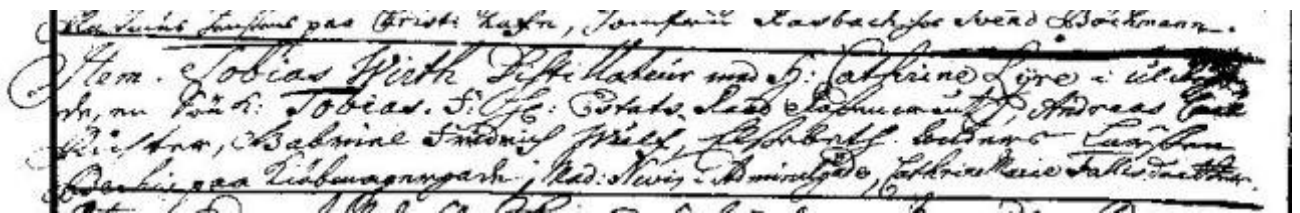
Tobias Wirth, døbt i Sct. Nikolaj Kirke 27. maj 1704, død som barn.
Tobias Wirth, døbt i Sct. Nikolaj Kirke 24. juli 1706. [Læs mere.](#)

Slægtinge og venner

Så vidt som den gamle tekst i Nikolaj kirkebog kunne læses, var fadderne ved den første Tobias' dåb 1704: Anders Lÿre *, Ludwig Lÿre, Joachim Wirth lakaj for Prins Carl **, Elisabeth Lyrers, Elisabeth Wirth (teksten gengivet med visse mangler).

* Anders Lyre er formodentlig bror til Cathrine Lyre. Den 7. feb. 1704 får han og hustruen, Anna Margrethe Jacobsdatter i Vingårdsstræde, en datter døbt Karen. Destillatør Tobias Wirth er blandt fadderne. Anders er formodentlig identisk med den Anders Lyre, der 1709 under foregivende af at være læge havde opereret en person, der var i behandling hos en dr. Buchwaldt, hvorefter patienten døde. Anders Lyre gjorde gældende, at han havde været regimentsbarber, men han dømtes til enten at afstå fra yderligere operationer eller til at forlade byen. Tidligere havde han siddet på Bremerholm som straf for at medvirke til at dømme en vis Kretschmer ved falske vidner.

**Prins Carl (1680-1729), søn af Christian 5. og Charlotte Amalie.

Skt. Nikolaj kirkebog 24. juli 1706: 4 x tipoldefar Tobias' dåb.

Faddere ved den anden Tobias' dåb 1706: Etatsråd *, Andreas Carl R..., Sabrine ... Wulf, på Købmagergade, Mad. Nevig (?) i Admiralgade, Cathrine Marie Tobiasdatter (teksten gengivet med en del mangler).

* Her er familien steget i de sociale grader - en etatsråd er fadder.

Kilder:

Sagfører. slægtsforsker Axel Steenbuch: håndskrevetn slægtsbog over bl.a. slægterne Werlauff og Wirth. Det Kgl. Biblioteks håndskriftsamling.

Wikipedia.

Danmarks Apotekerforenings website.

Skt. Nikolaj kirkebog, København.

Erich Chr. Werlauff, søn af Jens Werlauff: "Erindringer af mit Liv".

Kjøbenhavns Historie og Beskrivelse VI: Kjøbenhavn under Kong Frederik den Fjerde (1699-1730)

- bog II, kap. III. Kbh., G. E. C. Gad, 1892 v. Oluf Nielsen (1838-1896)

Webstet Roskildehistorie.dk

Denne side er oprettet 28. nov. 2012 af Katrine Kielland-Brandt